

ИСТРЕБЉИВАЊЕ СРБА НА КРСНУ СЛАВУ ПРИЈЕ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА И ДАНАС У ХЕРЦЕГОВИНИ

Геноцид хрватских клероустаха и исламских фундаменталиста над српским народом у Херцеговини на крсну славу у Другом свјетском рату и овом новом рату 1992–1995. има дубоке коријене у многим историјским, вјерским, националним, друштвеноекономским, културним, политичким, међународним и другим факторима.

Геноцид против Срба на крсну славу у Херцеговини дио је геноцида против Срба (и православних народа у цјелини) који вјековима врши ватиканска клерикална струја Католичке цркве на челу са папом, за које у овом последњем рату велики дио „прљавог посла“ обављају фундаменталисти исламисте Алије Изетбеговића.

Процес католичења као облик уништавања Срба, као и процес исламизације датира неколико вијекова, а нажалост и данас траје, можда интензивније и бескрупулозније него што је икада било на просторима Херцеговине (дједовине Светог Саве). Занимљиво је истаћи да до 1914. и католици и православци у Херцеговини славе крсну славу и то најчешће заједно, јер су и обичаји слављења били потпуно идентични. То говори да су и католици и православци у Херцеговини не тако давно били један народ – Срби, који су задржали из паганства и пренијели у хришћанство – славу, као ритуални обред једне мање организације, племена, породице. Такође се располаже и чињеницом да су ти католици знали када су прешли са православља и постали конвертити. Године 1914. Католичка црква је у Аустроугарској забранила да католици славе крсну славу, поготово заједно са православцима и тако убрзали процес раздвајања једног истог народа. Нове конвертите одвојили су од српског поријекла и својих рођака. Слијед бурних историјских догађаја, Први свјетски рат, Други свјетски рат, као и овај посљедњи показали су да су управо ти конвертити били најстрашнији усташки кољачи, који као да су се светили својој, до-недавно, браћи због чињеница што су знали да су они били ти који су дали „вјеру за вечеру“. И аустроугарска власт и Католичка црква су знали да је крсна слава дио хришћанства, наслеђен из паганства, који битно утиче на спречавање вјерске хомогености и то оне апсолутне која је карактеристична за католичанство. И ако се може у нечему тражити коријен традиционалне српске не неслоге, него неке врсте лабавог вјерског и националног нејединства – то је управо у крсној слави. Крсна слава има свој значај у обједињавању племена и братства, као облика заједнице,

али исто тако онемогућава јаче и јединственије стварање хомогене нације у нашем примјеру-српског националног корпуса,

Посебан облик геноцида над Србима у Другом свјетском рату, као и у овом посљедњем рату, јесте убијање Срба православаца на крсну славу. У току Другог свјетског рата усташе и муслимани, као и цигани, организовано су вршили истребљење Срба у Херцеговини, Босни, Крајини, Лици, Кордуну, Банији. Међутим, њима није било довољно физичко ликвидирање Срба. Њихов злочин ишао је до тих размјера и са толико прецизности да су бирали и вријеме када ће то учинити, а да Србину буде што теже. Како је позната чињеница да Срби једини на свијету славе крсну славу, из тога проистиче и чињеница да је за Србина православца највећи и најдражи празник поред Божића управо његова крсна слава. Тог дана домаћин је на ногама, јер у госте позива свештеника и најдраже госте да са њима обиљежи велики празник – крсну славу. Кроз ту славу други познају кроз вјекове и њега и његову породицу, а он кроз тај дан и славу крсног имена сјећа се својих предака и свог поријекла. Почетак Другог свјетског рата у Херцеговини био је почетак усташког геноцида над Србима у најсветијој српској земљи, дједовини Светог Саве и домовини Светог Василија Острошког. Ни то није случајно што своје прве кољачке походе усташе чине баш у Херцеговини, каменој колијевци српства и православља. Јер униште ли се ту Срби, неће их бити више нигдје – била је то усташка парола за уништење читавог српског народа. Тих првих дана рата од априла 1941. до почетка марта 1942. српски народ у Херцеговини је јединствен ослободилачки корпус у борби против усташког покрета Анте Павелића и Независне Државе Хрватске. У Херцеговини се Срби дижу на устанак против усташког злочина и клања. Тих дана, као и данас у Херцеговини су на једној страни остаци незакланог српског народа, који спашава своју нејач, жене и старце, а на другој страни су усташе, Хрвати, њихово „цвијеће“ муслимани, као и један број цигана који процентуално нијесу на првом мјесту по злочинима, али по методама у вршењу злочина не заостају за Хрватима – усташама и муслиманима.

Важно је истаћи да у тим данима у Херцеговини постоји јединствен српски покрет отпора у борби против усташа и клеро-нацифашизма Независне Државе Хрватске, на челу са Антоном Павелићем. Усташе полако крећу у своју злочиначку мисију по Херцеговини, али не зато, како рече велики Дучић, „што су храбри, него зато што стида немају“. Иако кратког вијека та монструозна усташка творевина НДХ представљала је у Херцеговини, као и у другим српским крајевима у њеном саставу, страховито мучилиште за Србе. Највећи покољи и злочини над српским народом у Херцеговини почињени су у веома кратком року од маја 1941. до јула 1942. У том периоду носиоци усташке власти, усташке крволочне руље, натрпали су живим и убијеним Србима многа рјечна корита и вирове, многе логоре, као и безброј јама, пећина, рупа, прла и других стратишта.

Требиње и његова околина доживљава Голготу, већу од оне када су Аустријанци у самом граду 1914. године убили и објесили 82 најугледнија Србина овог града. Усташе 1941. године најугледнијим Србима пуне јаме Придворицу, Ржањи до, Бивоље брдо, Капавицу, а село Чаваш бива простор на коме је извршен апсолутни геноцид, убијено је 108 Срба, тачно онолико колико их је то село и имало. То је највећи геноцид који је учињен у Другом свјетском рату, јер је убијено сво становништво једног насељеног мјеста. Затим се иде даље. Усташе пуне јаме Србима у Видовом Пољу, Пјешивцу, Гавраници, Срби се звјерски убијају и бацају у јаму Шурманци, звана Голубинка. Јама се налази крај села Шурманци и дубока је преко 100 метара. Усташе долазе на Илиндан 2. августа и блокирају село. И кад се Срби спремају да прославе овај велики и значајни празник православља, долазе кољачи. У основној школи хапсе учитељицу, Српкињу Стану Арнаутовић и силују је пред 120 ученика, њих 12 крволока, злочинаца. Затим су у школу довели најљепше дјевојке из села и све их силовали пред дјецом. Послије тога усташе одводе нејач, жене и старце над јамом, гдје наређују мајкама да своју дјецу побацију у јаму. Усташки обруч је био сваког трена ужи, па су многи мученици живи скакали у јаме.

Усташе, посавјетовани фашизоидним католичким свештеницима, то раде смишљено не убијајући само Србе као људе, него и као православце. У том тренутку убија се она духовна вертикала у једном народу, убија се ВЈЕРА, као један од основних темеља једног народа.

Усташко „етничко чишћење“ села Стара Габела на самој граници према Далмацији извршено је у једном налету: о Видовдану, једном од највећих српских православних празника. Тог дана су убијена 148 Србина – мушкарца, тачно онолико колико их је и било у том селу прије усташког покоља.

У својој невеликој књизи „Страдање Срба у Херцеговини за време Независне Државе Хрватске“, Данило Тунгуз-Перовић између осталог описује и страшно страдање Срба у селу Придворице у срезу Невесиње.

Он пише: „Командир усташке станице Марјан Бановац, као и домаће комшије Бајро и Мехмед Хуко, Ђамил и Авдија Чолпа стално су увјеравале Србе Придворичане да се ни од чега не плаше јер их они штите и пазе. Међутим, на сами православни Божић, 7. јануара 1942. године у зору на сваку православну кућу ударила је јака група наоружаних усташа предвођена наредником Марјаном Бановцем. Не надајући се нападу, него се припремајући за велики православни празник Срби су пружили слаб отпор. Усташе су повезале све Србе мушкарце и одвели их у село Доња Придворица. Неке су стријељали, неке смлатили маљевима и коцима. Биљка Хацића, Гаврила Носовића, Ђетка, Гојка и Радована Скока испекли су на ражњевима. Док су једне усташе завршавале посао са мушкарцима, други су хватали жене, дјецу и старце довели их међу лешевима у штале и све их заједно запалили. Хватајући по селу српски женски свијет, усташе су издвојиле дјевојке удаваче и младе нев-

јесте одвели их у пећину више села Придворице, где су данима долазиле усташе и силовале их. Тако су радили 20 дана, а пошто су их измрцварили, онда су их побили. Од Придворчана су остали живи само они који се тог дана нијесу затекли у селу. Мислимани су касније спалили Цркву, коју су мјештани од свог прилога изградили 1937. године, да би на њеним темељима изградили цамију.“

За неке историчаре је епска пјесма најбоља фуснота за српску историју, да је то стварно тако најбоље говоре неке пјесме о страдању Срба у Другом свјетском рату од (наше донедавно „браће“) Хрвата – усташа и исламских фанатика муслимана. Тако народни пјесник из Гацка Обрад Говедарица у својој епској пјесми „Покољ у Придворици“ и каже:

„На ред дође Придворица
неће испред саме зоре,
навалише „полазници“
и на врата и прозоре.
Шта је сребро, шта је злато
кад Србина треба клати,
шта је цихад Никола је
још одавно требо знати.

Епски пјесник попут свједока описује злочин усташко-муслиманске експедиције над недужним женама, па каже:

„Ја сам доље у потоку
Бојанине пробо сисе
и провуко плетенице
да низ груди тако висе,
Онда сам је разапео
као што је Пилат Христа,
да се тако обнажена,
на божићном јутру блиста.“

На основу казивања, као и историјских чињеница, пјесник прати гипким стихом хронологију злочина и каже:

„припремите сада маље
оставите бајонете,
Вријеме је да оружје
опробамо још и ово
Анте га је у Загребу
за геноцид српски ково.

. . . . .

Што живота ту изгоре
нико живи не зна броја

на Божић је осванула
Придворица пуста моја.

. . . . .

Придворица није једна
да је богдо таман тако,
наш би народ ову рану
преболио и некако
Но, примјера таквих има
на стотине и још више
које памти српски народ
и у својој души пише.

Опис геноцида код историчара и епског пјесника се разликује у форми казивања, али је редослед чињеница и тачност података потпуно исти. С тим што пјесник много пластичније описује злочин усташа, као и патње жртава и „пакује“ га у једну језичку форму која се брже и боље памти, а и дуже траје у колективном сјећању народа. Због тога је на мјесту теза да је епска пјесма истинска и значајна фуснота српске историје.

Срби су звјерски убијани на Божић 1942. када су им у село Придворице умјесто правих божићних полазника дошле „усташе полазници“ злочина и геноцида. Тачно послје 51 године на Божић у српско село Кравице, на путу Братунац – Милићи, злочинци Насера Орића из Сребренице починили су један такав злочин. У зору на Божић напали су Србе у Кравици и све их побили, а куће им запалили. Срби у том селу нијесу успјели ни да прочитају молитву. Прекинуо их је геноцидни поход исламских фундаменталиста Насера Орића. У славу свог злочина муслимански пјесник из Сребренице Бериз Бећиревић-Ризо је написао пјесму о покољу Срба у Кравици, коју смо нашли у његовом Дневнику приликом ослобођења Сребренице. (Занимљиво је истаћи да о злочинима и геноциду над Србима у прошлом рату много храбрије пишу епски пјесници него поједини компетентни историчари, а о овом најновијем и савременом геноциду над Србима у бившој Хрватској и Босни и Херцеговини готово да се и не пише, ако се изузму неки ентузијастички и патриотски историчари чекају историјску дистанцу од 50 година, када помру и злочинци и преживјели свједоци, а историја без свједока и са дискутабилним документима је толико трагична за један народ и несигурна да се на жалост мора поновити, ма колико била болна.) Тако је муслиман Ризо Бећировић са цинизмом и сарказмом писао о једном од најбруталнијих злочина у овом рату-. У својој пјесми он каже:

„Ко на Божић у Кравицу дође?
Срби мисле да је Карађорђе
Кад видјеше са свих страна да се пуца
стадоше им срца.

Оставише и Божић и Славу
само живи да извуку главу.
Оставише и Исуса сама
да га Турци погазе ногама.
. . . . .

Опет им се Кравица запали
Нема више гнијезда четничкога
баш на Божић огријало Бога
Шта је ово, Насер борце пита
– Немам коме Божић да честитам
Насер Орић са својом елитом
Мого би се поредити с Титом
То су момци патриотске лиге
душманима задавају бриге
Пред двојицом шиптара Мемети
сваки четник из бункера лети
Дудо, Изо и Мевло Глоговац
набијау четнике на колац
Цабе Слобо, Шешел
и са њима Аркан
Оста Ислам да украси Балкан.

Ова слаба и невјешто срочена пјеванија много више говори о злочину геноцида и његовом континуитету, него ли о некој врсти добре епске пјесме. (Ови стихови озбиљно упозоравају и уједно постављају питање: гдје су и шта раде српски историчари, интелектуалци данас када се сви налазимо у срцу српске историје? На која питања одговарају српски интелектуалци, двије Академије наука? Шта се биљежи за нова покољења о данашњим данима и да ли ће коначно српски народ добити одговор на питање ко је почео рат у бившој СФРЈ, одакле је тај рат увезен и ко је из свијета великих сила дао сигнал да почне стравично крвопролиће у бившој Југославији?)

Као новинар СРНЕ и недељника „Јавност“ писао сам о страдању Срба у Херцеговини. Тако су настале и три моје књиге под називом „Десети круг, I, II и III“. Књига „Десети круг II“ говори о страдању Срба у Јошаници, крај Фоче, на дан Светога Николе 19. децембра 1992.

У усташко-муслиманској офанзиви, 19. децембра 1992, на села у рјону Горње Јошанице крај Србиње (некадашње Фоче) за непуна три сата, од седам сати ујутро до десет, живот је изгубило 56 цивила, жена, дјецe, стараца и војника српске националности. Према прикупљеним подацима и изјавама свједока овај злочин су починиле мулсманско-усташке формације из Јошанице, Фоче, Горажда, Вишеграда, Рудог, као и усташке војне формације Фрање Туђмана из бивше БиХ и Хрватске. У раним јутарњим сатима на дан Светог Николе, на крсну славу већине породица

у селима Јошанице, напале су усташке формације са око 600 добро обучених злочинаца, наоружаних најсавременијим оружјем добијеним из исламских земаља и Америке. На свако српско село је напала група од 60 до 70 усташа. Усташко-муслимански злочинци тог јутра су напали села Острмци, Коњевићи, Хошићи, Медановићи, Баждари, Брајиковићи, Гапићи, Шкобаљи, Црнетићи, Богавићи.

У овом рату није запамћен овако организован напад на незаштићени народ који је тог дана славио своју крсну славу. Организатор овог злочина су комшије Срба из ових села из породица Црнетића, Хусеиновића, Јашаревића, Кулоглија, Асковића, Хаџиахметовића, Травара.

На почетку рата из села Црнетића са својом породицом мирно је и својевољно отишао Бећир Црнетић. Прије одласка позвао је старину Неђа Ивановића, са којим је био комшија дуго времена и рекао му: „Ево ти ове моје двије краве, сијено за њих, па кад се вратим даћеш ми једну. Овдје ти је у овом сијену буре са храном, а у једној кеси испод ђубрета је нека роба.“

Отишао је Бећир са својом породицом, а на растанку је рекао старом Неђу: „Неђо не палите нам куће, тако ће и ваше бити читаве“. Али Бећир Црнетић је преварио и старог Неђа Ивановића и Србе у селима Горње Јошанице. Дошао је са злочинцима ноћу у своју кућу, коју су Срби чували да се он врати једног дана, сачекао јутро на Светог Николу и напао своје комшије у Црнетићима. Старог Неђа су српски борци нашли како његово бживотно тијело гори тачно на кућном прагу. Тако је Бећир Црнетић, злочинац, дошао на крсну славу и убио старог Неђа Ивановића и још много невиних Срба из Јошанице.

Драгољуб Врећо, један од преживјелих свједока јошаничког покоља на Светог Николу, причао је: „Овај злочин на Никољдан је крваво коло наших комшија муслимана. Организатор је био Салем Травар, Бего Субашић са својим сином Исметом. Вођа злочинаца је био Исмет Субашић, бивши милиционер из Фоче. У овом злочину посебно мјесто заузима Азиз Меркез-Учо, који је приликом напада пуцао на свог ученика четрнаесто-годишњег Миодрага Матовића. Међу усташко-муслиманским злочинцима је био Расим Корјенић и Сафет Клинац из села Слатине. Све су то наше комшије које смо, на њихов захтјев, мирно пустили да пођу у Горажде, а они са крвавим ножем вратили и побили жене и дјецу и немоћне старце. Са собом су довели на своје комшије Србе, зликовце са свих страна. И ето шта су урадили, направили злочин који ће остати свима у сјећању, јер се догодио на крсну славу Светог Николе.“

Усташко-муслимански злочинци су у потоку крај села Хошићи убили само на једном мјесту збјег од 35 жена, дјеце и немоћних старца. Овај масакр је једини преживио Млађен Кулић, коме су ту погинули из уже породице жена, ћерка, двоје унучади од четири и 10 година, зет.

О страдању Срба у селима Горње Јошанице говорио је и један од починилаца овог злочина муслиман Асим Хајдаревић из села Коловарице општина Горажде. Хајдаревића су ухватили српски борци и он је о

злочину и његовој припреми рекао: „Мој командир чете је био Асо Хусић из села Садбе, општина Горажде. Дана 17. децембра срео ме је Хусо Хусић у Садби и рекао ми – Асима, сјутра да се јавиш пред школу, идемо у једну акцију. Тако сам 18. децембра око 18 часова био пред школом у Садби. Војска се постројила, а смотру је извршио Заим Имамовић у присуству Хаџа Ефендића, председника општине Горажде. Хаџо нам је одржао краћи говор у коме је рекао да муслимански народ води свети рат и да ми, пошто смо на Алаховом путу, најмање што можемо да урадимо је да дамо свој живот на том путу. Реко нам је да више ни један Србин за муслимане не може бити добар.

Послије говора Хаџа Ефендића говорио нам је командант Имамовић који је рекао да се нас шест стотина спрема да нападне десет села у Јошаници у којима су Срби, Имамовић је рекао да је наш задатак да села попалимо, а све у њима што нађемо да побијемо, не смије остати жива ни мачка, рекао је Имамовић. Он је одредио да командант ове акције буде Расим Корјенић, пошто је из Јошанице и одлично познаје терен.

Поред Расима Корјенића у злочиначкој акцији над српским народом у селима Горње Јошанице из Фоче су учествовали и Мустафа Мусић, Селим Муслић, Ешеф Корјенић, Салко Борчак, као и други муслимани из Фоче и Јошанице којима не знам имена“, рекао је Асим Хајдаревић у својој изјави.

Он каже да су у покољу учествовале и његове комшије из Садбе и Коловарице: Исмет Хајдаревић, Узеир Бардак, Џевад Бардак, Халим Сакић, Џемо Барић, Осман Храшчић, Ибро Ћого.

Хајдаревић истиче да је у свакој од десет група, од којих је свака била задужена за по једно српско село, било десетак војника у црним униформама које нико није познавао, нити су знали одакле су дошли.

На основу свих примјера убијања Срба на крсну славу намећу се и нека питања као што је и оно: Зашто Србе убијају на крсну славу прије педесет година и данас у Херцеговини и другим српским просторима?

Основни разлог је жеља за затирањем и тоталним уништењем Срба. Због тога се извршење злочина планира у вријеме када се жртва најмање нада и када слави своју крсну славу, као један од својих највећих породичних и племенских празника.

У контексту теме поставља се посебно питање: Зашто баш пуцањ и то на првом мјесту – у светињу? Зашто се такав злочин изводи на благе дане, свете дане? Према мишљењу појединих теолога главни разлог је у следећем: само Добро, Светиња и свједоци, носиоци добра и светиње, били су и остали неподмитљиви судије злочинаца, убица и њихових зала и злочина. Зло и злочин могу тријумфовати само онда ако нестане тих судија и тих свједока. Зло неће бити зло ако не буде имало у чему да се огледа, мисле злоумници и злочинци. Оно ће онда бити једина стварност, мјера сама себи. Сатанска образина зла тек онда долази до свог пуног израза и ругобе кад се огледне у савршеној свјетлости добра и светиње.

Зато уништити добро у коријену, оскрнавити га и згазити у тренутку његовог славља и православља, значи за зло и његове носиоце – постићи свој циљ и своју апсолутну афирмацију.

Слава и братска љубав свечарског славља, крсне славе, слика је и појава, остварења Божјег добра у људима и међу људима. Пуцањ у Христову икону или светитељски лик, раван је пуцњу у невиног човека и његово лице, као свету икону Божју. Убијање на крсну славу у човјеку боголика, равно је тријумфу звјерињег лика у њему. Замијенити набеско свечарско славље – демонским братоубиственим пиром, био је одвајкада циљ Сатане и његових слугу.

Дух и плодови сатанизма све су видљивији и израженији на свим просторима некадашњих хришћанских народа од Америке до Русије. У исламу је он био присутан од самог почетка у једном дијелу његове философије живота и животне праксе. Убијање Срба на крсну славу уједно изражава тај древни човекоубилачки и братоубилачки сатанизам, али и нови, модерни, који се јавља у „анђеоском“ виду „новог свјетског поретка“, као заштитника и покровитеља овога првога. Братоубилачки сатанизам на крсну славу утолико је сатанскији што носилац тог „новог свјетског поретка“ и његови покровитељи сатанизују не њега, него оне који су њиме невино поклани.

Једно је јасно: поклани српски народ, сатанизовање српске православне недавне и данашње Голготе, поставља Србе у жижу историјских догађаја модерног свијета. Преко леђа српског народа се води страшна битка Добра и Зла, свјетлости и таме, Бога и сатане, истине и лажи.

Убијање Срба на крсну славу на овим нашим просторима у току прошлог и овог рата има још једну карактеристику: оно представља свјесно или подсвјесно, уништење свједока своје превјере, потурчењаштва. Конвертит и потурица је увјек мислио да ће му бити „лакше“ кад нестану са лица земље свједоци његовог отпадништва. То што се ради о дојучерашњим комшијама и солиљебницима, често и о људима са истим презименом и истим ближим или даљним поријеклом, утолико је теже и горе. Утолико мржња постаје ирационалнија и суровија.

Убијање Срба на крсну славу садржи све елементе и карактеристике злочина геноцида над српским народом. Приликом убијања Срба на крсну славу, у прошлом рату, и овом, злочинци су исти – комшије Срба, муслимани и Хрвати, исте су и жртве српски народ, жене, дјеца, старци. Исти су циљеви злочина и злочинаца – етничко чишћење и потпуно уништење свега што је српско на тим просторима. Исти су и спољни помагачи у извршењу злочина над српским народом у Херцеговини, као и у другим дјеловима гдје живе Срби – Ватикан, Турска, Њемачка, Аустрија, Америка, остатак исламског свијета. Тако вјековима, тако и данас.

Такође, исти су и узроци злочина над Србима на крсну славу – сулуда, патолошка и неизлечива вјерска мржња према Србима. Злочинци их убијају само зато што су Срби – православци, само зато што се као и ове убице, њихове комшије, муслимани и Хрвати, нису давно потурчили

и покатоличили, само што су сачували вјеру прадједовску. Као и тада тако и данас понавља се иста грешка Срба: вјерују својим комшијама муслиманима и Хрватима, све до оног тренутка када почињу да их убијају немилице.

Разлике у злочинима над Србима на крсну славу су само у методима, који се од једног до другог геноцида над Србима само усавршавају, постајући стално окрутнији, бруталнији. Овај геноцид над Србима на крсну славу 1992–1995. који још траје бруталнији је од претходна два (1914. и 1941–1945), јер у новом геноциду злочинци убијају, спаљују, масакрирају све редом.

Исто је вријеме када Србе убијају. То су најчешће српски православни празници или крсне славе, када се Срби опусте и када се најмање надају нападу својих комшија.

У свему овоме је најчудније што су и грешке Срба кроз историју увијек исте. Прво, Срби никако да схвате да се ти злочини раде по систему, који је давно сачињен и који се диригује из једног центра – Ватикана или Цариграда.

Друго, због тога што неће да схвате своју трагедију Срби стално остају необавијештени о томе шта о њима мисле њихове комшије, па се сваки пут наново чуде шта им се дешава геноцид. Срби се увијек исто понашају у кризним ситуацијама, као да су изгубили појединачно и колективно памћење о злочинима кроз историју, који им се само у овом вијеку три пута понављају и то на исти начин, од истих злочинаца, са истим циљевима и са све трагичнијим последицама и већим жртвама.

Убијање Срба у Херцеговини и осталим српским просторима на крсну славу, прије педесет година и данас, својеврсна је философија српске трагедије, која према ономе што се дешава ускоро неће бити измијењена. Јер, можда српски народ нема ни критичну масу интелигенције да би се спасио и наставио да живи као срећан европски народ.

ИМЕНА ПОГИНУЛИХ СРБА НА НИКОЉДАН 1992. У СЕЛИМА ГОРЊЕ ЈОШАНИЦЕ

У усташко-муслиманској офанзиви, 19. децембра 1992. године, на села у рејону Горње Јошанице, животе је изгубило 56 цивила, жена, дјеце, стараца и војника српске националности.

Према прикупљеним подацима овај злочин су починили муслимани из Јошанице, Фоче, Горажда, Вишеграда и Рогатице, као и усташке војне формације из дијелова бивше БиХ и Хрватске.

Списак имена са потпуним подацима о години рођења и мјесту боравка дао ми је господин Радован Крунић, референт за персоналне послове Другог батаљона, који је покривао рејон Горње Јошанице.

Ево имена погинулих Срба за Никољдан 1992. године у Јошаници:

Презиме, име оца и име	год. рођења	село
1. Благојевић Мила Мирослав	1968	Острмци
2. Благојевић Светислав Драгомир	1954	Острмци
3. Благојевић Бранка Лазар	1939	Острмци
4. Благојевић Младена Радомир	1948	Коњевићи
5. Вишњић Вукадина Милан	1958	Хоћићи
6. Вишњић Василија Томо	1947	Медановићи
7. Вишњић Тодора Раде	1938	Медановићи
8. Вишњић Вуколе Миладин	1940	Баждари
9. Вишњић Милуна Гоја	1950	Хоћићи
10. Вишњић Вукадина Драгољуб	1953	Хоћићи
11. Вишњић Бошка Влатко	1972	Хоћићи
12. Грујичић Неђа Марко	1966	Хоћићи
13. Давидовић Миросава Новица	1956	Брајковићи
14. Давидовић Ђорђа Милосав	1930	Брајковићи
15. Давидовић Ђорђа Бранко	1932	Брајковићи
16. Јегдић Неша Влатко	1938	Гапићи
17. Јегдић Пера Милева	1950	Гапићи
18. Јагодић Ненада Радомир	1939	Био на слави (?)
19. Кулић Лекса Перо	1939	Шкобаљи
20. Кулић Сима Виде	1936	Шкобаљи
21. Мићевић Гојка Новак	1954	Шкобаљи
22. Пљевљачић Рада Драго	1946	Црнетићи
23. Шкипина Бранка Миле	1953	Хоћићи
24. Јегдић Ђојда Миља	1924	Гапићи
25. Стојановић Василија Гојка	1953	Богавићи
26. Стевановић Митра Миланка	1940	Баждари
27. Давидовић Пера Даница	1939	Брајковићи
28. Ивановић Саве Милосав	1935	Био на слави (?)
29. Кулић Милована Ристо	1929	Брајковићи
30. Кулић Драга Стана	1931	Брајковићи
31. Кулић Мића Славојка	1942	Брајковићи
32. Вишњић Ђока Јела	1942	Баждари
33. Вишњић Павла Вукадин	1920	Хоћићи
34. Вишњић Васиља Зорка	1928	Хоћићи
35. Вишњић Младена Олга	1962	Хоћићи
36. Вишњић Драгољуба Драгана	1982	Хоћићи
37. Вишњић Драгољуба Дражен	1988	Хоћићи
38. Вишњић Сава Стојка	1924	Хоћићи
39. Вишњић Бошка Ранка	1968	Хоћићи
40. Вишњић Бошка Зора	1970	Хоћићи
41. Тановић Данка	1989	Хоћићи
42. Грујичић Јова Срето	1937	Хоћићи

Презиме, име оца и име	год. рођења	село
43. Грујичић Сава Вукосава	1932	Хошићи
44. Грујичић Јова Неђо	1930	Хошићи
45. Грујичић Алекса Стана	1932	Хошићи
46. Кулић Мирка Винка	1939	Шкобаљи
47. Кулић Пера Данило	1919	Шкобаљи
48. Кулић Влада Стоја	1927	Шкобаљи
49. Кулић Игњата Перса	1937	Шкобаљи
50. Стојановић Вуколе Данило	1917	Богановићи
51. Стојановић Влада Никола	1913	Богановићи
52. Пљевљачић Пера Раде	1904	Црнетићи
53. Пљевљачић Митра Стана	1928	Црнетићи
54. Ивановић Милан Неђо	1919	Црнетићи
55. Благојевић Пера Ристо	1938	Острмци
56. Мићевић Ђоке Стана	1931	Шкобаљи

TIHOMIR BURZANOVIĆ

EXTERMINATION OF THE SERBS ON THE *KRSNA SLAVA* FIFTY
YEARS AGO AND TODAY IN HERZEGOVINA

Summary

Extermination of the Serbs which took place in Herzegovina fifty years ago on the day of the *krsna slava*, was repeated in modern times. The Muslim-Croatian nazis are not content with simply exterminating Serbs on their ancient hearths but choose to do so on the day of a traditional Orthodox festivity held every year in memory of the Serb's transition to Christianity. This crime was done in the Second World War and it has been repeated, with even greater savagery, in the recent war (1992 to 1995).